

Türkiye pandemi krizini fırsata çevirebilir

Pandemi sürecinin deniz taşımacılığı ve ekonomi üzerindeki etkilerini değerlendiren Beykoz Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Haydar Mücahit Şişlioğlu, Türkiye'nin "pandemi krizini ekonomik fırsata çevirebileceğini" söyledi. Dr. Şişlioğlu, önerilerinin gerçekleştirilmesi halinde Türkiye'nin, deniz taşımacılığı üzerinde söz sahibi ülke konumuna ulaşabileceğini ve ciddi döviz girdisi elde edeceğini vurguladı. Beykoz Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Haydar Mücahit Şişlioğlu, pandemi döneminde büyük darbe alan tedarik zinciri ve uluslararası deniz taşımacılığı sektörüne ilişkin çarpıcı değerlendirmelerde bulundu.

Küresel ölçekteki tedarik zincirinde yaşanan kesinti ve gecikmelerin tekrar yaşanmaması için sektörün yeni sistem arayışlarının öne çıktığı bir dönemden geçtiğini belirten Beykoz Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Haydar Mücahit Şişlioğlu, pandeminin lojistik sektöründe Türkiye için yarattığı fırsatların göz ardı edilemeyecek kadar önemli olduğunu dile getirdi. Dr. Şişlioğlu, sektör için küreselleşme (globalization) kavramı yerine ölçeğin küçültülerek bölgesellik (regionalization) kavramının öne çıktığının altını çizerek "Türkiye'nin coğrafi olarak Avrupa, Batı Asya, Ortadoğu ve Kuzey Afrika bölgelerinin ortasında yer alması jeopolitik önemini artırırken, tedarik zincirinde uygulanması düşünülen yeni bölgeselleşme kavramı için de uygun konumu sağlamaktadır. Ülkemizin coğrafi konumu ve sahip olduğu liman kapasitesi nedeniyle özellikle deniz konteyner taşımacılığında düğüm noktası olarak rol üstlenebileceği değerlendirilmektedir. Mega konteyner gemileriyle limanlarımıza boşaltılacak konteyner yüklerinin limanlarımızdan öncelikle orta veya küçük kapasiteli gemilerle bölge ülkelerinin limanlarına dağıtımının yapılabileceği, bahse konu dağıtımın altyapısının olması durumunda karayolu ve demiryolu taşımacılığı ile de desteklenebileceği değerlendirilmektedir. Aynı dağıtım ağı şebekesi bölge ülkelerinden ihraç edilecek ürünlerin taşınması amacıyla da kullanılabilir" diye konuştu.

Yüksek döviz getirisi

Uluslararası deniz taşımacılığının önemli bileşenlerden biri olan konteyner taşımacılığında krizin ilk yılında global ölçekte azalma görülürken, Türk limanlarına yönelik konteyner taşımacılığında 2020 ve 2021 yıllarında artış görülerek, artış trendinin 2022 yılında da devam edeceğinin öngörüldüğünü belirten Dr. Şişlioğlu, Türkiye'ye daha yüksek oranda döviz geliri sağlayabilecek yeni sistemin hayata geçirilebilmesi için önerilerini de şöyle sıraladı:

- Bölgelerimizde mega konteyner gemilerinin yanaşabileceği ve işlem görebileceği en az birer adet konteyner limanı oluşturulmalı, bu konudaki öncelik halihazırda konteyner elleçleme kapasitesi çok düşük olan Karadeniz bölgesine verilmeli.

- Bölgesel olarak konteyner dağıtımı için merkez rolü oynayacak bu limanların iç kısımlarla ve uluslararası taşıma şebekesi ile entegrasyonunu sağlayacak demiryolu bağlantıları gerçekleştirilmeli.

- Önerilen yeni sistemdeki tedarik zinciri malzeme akışının hızlandırılmasının sağlanması ve limanlardaki konteyner yığılmalarının önlenmesi amacıyla, (Uluslararası lojistik performans indeksindeki en düşük notumuzun gümrük kapılarıyla ilgili olduğu da dikkate alınarak), bölge ülkeleriyle ulaşım bağlantısında kilit rol oynayan sınır gümrük kapılarındaki işlemlerin kısa sürede tamamlanmasını sağlayacak yönetsel, altyapı ve teknik iyileştirmelerin yapılması gerekli.

İnisiyatif Türkiye'ye geçebilir

Dr. Şişlioğlu, dış ticaretimizin konteyner taşımacılığıyla olan yakın ilişkisi dikkate alındığında Türk bayraklı konteyner filomuzdaki gemi sayılarının ve TEU olarak taşıma kapasitelerinin artırılmasına yönelik devlet tarafından da desteklenecek girişimlerle ciddi bir atılım yapılabileceğini ve deniz yolu lojistik sektöründe inisiyatifi ele geçirebileceğine dikkat çekti.

Dr. Şişlioğlu, Türkiye'nin sektörde söz sahibi olması için desteklenecek girişimlerle "Navlun ödemelerinden doğabilecek döviz kaybımızın asgari seviyeye indirilebileceği, navlun fiyatlarının oluşturulmasında inisiyatif sahibi olunabileceği, gelecekte yaşayabileceğimiz pandemi krizi benzeri ekonomik veya siyasi nitelikteki krizlerde konteyner taşımacılığını kontrol edebilme serbestimizi devam ettirebilmemize olanak sağlanabileceği, bölgeselleşme uygulaması ile gelecekte ülkemizin limanlarına yönelik konteyner taşımacılığı talebindeki artışa cevap verebilecek milli bir konteyner taşıma kapasitesine sahip olunabileceğini değerlendirdiğini" söyledi.